

“Drie bloemen voor Jan Hoet – Kunstaktualiteit op de spits gedreven”.

De algemene context:

De “Drie bloemen voor Jan Hoet “ zijn ontstaan in 1980 toen de strijd tussen het Modern(ism)e en het Postmodern(ism)e nog in volle hevigheid woedde.

Hét Modernisme werd toen nog met een hoofdletter geschreven waarbij de nadruk werd gelegd op de dialectische zoektocht naar telkens een kwalitatief grotere synthese. Dit ging gepaard met de herroeping van de stijlbevinging die er aan vooraf ging.

Het Postmodernisme anderzijds was als roepnaam ook toen al een contradictie want de diverse gelaagdheden maakten het onmogelijk om deze onder één noemer te brengen. Wat na het Modernisme kwam was Postmodern. “De kunst is dood, leve de Post-kunst, zo luidde de slogan.

Het is hier niet de plaats om in te gaan op de vraag tot wat deze antagonistische strijd geleid heeft. Als er heden überhaupt nog sprake is van ‘het Moderne’ dan is het in zijn meervoudsvorm. “Modernologies” is de titel van een tentoonstelling die begin dit jaar doorging eerst in Barcelona, nadien in het Museum of Modern Art in Warschau (www.artmuseum.pl) (1).

Ophef heeft deze tentoonstelling niet gemaakt. De jongere generatie stelde het modernisme voor als een afgelopen episode. De oudere generatie hield het bij een kritiek op de (Westerse) vooruitgangsideologie van het modernisme als ‘the one Standard’.(2)

De bijzondere context: “Aha DADA”!

Gezien mijn bijzondere voorkeur voor DADA, werd mijn kritiek op het Modernisme als ‘the one Art, the one Standard, the one Freedom’, gevoed vanuit deze onverwachte hoek (3). DADA is onmogelijk te herleiden tot een ‘-isme’ noch tot enkele eigenaardigheden zoals bijvoorbeeld het “urinoir” (1917) van Marcel Duchamp. DADA is in wezen een beweging met een transcendeerbare horizon. Van DADA kan geen stijlsynthese gemaakt worden. Een poging daartoe door Breton mislukte. Op het ‘Congrès de Paris’ (1921) poogde hij vertegenwoordigers van uiteenlopende strekkingen, ook van buiten de kunstwereld, bijeen te brengen met de opdracht om tot een dwingende synthese te komen. Dit veroorzaakte een hevige strijd op de artistieke scène omdat volgens Tzara daardoor DADA herleid werd tot een fractie wat de facto het einde van DADA zou betekenen. Het congres ging niet door maar het einde van DADA was even later een feit. DADA werd begraven en het “Dadaïsme” werd kunsthistorisch geproclameerd als één van de vele strekkingen.

De gevolgen voor het verdere verloop van de kunstgeschiedenis waren veelbetekend. Het ‘Surrealistisch Manifest’(1924) van Breton vormde als ‘maître concept’, de eerste synthese die in de vorige eeuw telkens opnieuw geactualiseerd zou worden. (4)

Ik was er me toen al van bewust dat deze interpretatie controversieel en uitdagend is.

Desalniettemin is zij gesteund op historische gegevens.

In de poster “Kunstactualiteit op de spits gedreven” wordt Jan Hoet bij naam genoemd, niet als dé maar als één van de vertegenwoordigers van de kunst ‘à la carte de Breton’. Volgens hun interpretatie ontplooidde de kunst zich via de grote stijlbevingingen die telkens een kwalitatief grotere synthese boden van haar actualiteit. Joseph Beuys werd één van de boegbeelden. Is hij niet tevens de laatste in de rij?

Vanuit de topologie van de verbeelding en de waarneming (esthenai) beschouwde ik deze syntheses als een onding. Met de “Drie bloemen voor Jan Hoet” nam ik een afwijzend

standpunt in ten aanzien van het (post)moderne discours, geïnspireerd door de specifieke context van DADA.

De “drie bloemen” zijn qua stijl niet verenigbaar, stijlloos. De eenheid die de werkjes alsnog uitstralen is puur esthetisch en misleidend, oorspronkelijk getekend met contéstift en geprint op Arche, maar het kon evengoed uitgewerkt zijn met diverse materialen op diverse achtergronden. Bij wijze van contra-inductie werkte ik het concept uit op ‘klassieke wijze’ (5).

De tekst op de poster is een laudatio aan de uitgebreidheid en aan de ‘pluri-form’ die niet in één stijlvorm is te integreren en dit vanuit het standpunt van de verbeelding van de kunstenaar. Maar ik geef toe, de inhoud is wat gedateerd want de wereld van het hier aangehaalde discours bestaat niet meer, laat staan het discours. En van integratie van haar tegendelen is in de hedendaagse kunst al helemaal geen sprake meer! De kunstenaar lijkt gedegradeerd tot hofleverancier van de ‘content’ voor de spektakelcontext van de curator?

‘Kunstactualiteit op de spits gedreven of wat men allemaal met bloemen zeggen kan!

Tussen het ‘dessin met bloemen als versiering’ en het gebruik van ‘bloemen als statement, als pose’, staat de dionysische ervaring van het ‘voorstellen’ zelf. In deze zin is het werk natuurlijk nog steeds actueel. Of niet? Maar zoals typerend voor elk kunstwerk, kunnen de drie prints ook wat mij betreft, gewoon opgehangen worden als bloemendessins los van hun conceptuele context waaruit ze zijn ontstaan.

Patatopia Academy. Slawnikowice. 2010.

- (1) Bedaux, Leen: *Modernologies, De Witte Raaf*, nr. 143, jan-febr 2010, p13.
- (2) De kritiek op het Modernisme als ‘the one Standard’ was niet nieuw en niet enkel vanuit postmodernistisch standpunt gevisieerd. Getuige daarvan de standpunten van onder andere Leo Apostel. Hij sprak in termen van “wereldbeelden” in het meervoud, evenwel toch met de zorg om tot integratie te komen van de gefragmenteerde werelden zonder deze tot elkaar te herleiden.
- (3) “*No to the one Art, the one Standard, the one Freedom*” werd tevens de slogan van de kunstmanifestatie ‘Antichambre’, georganiseerd naar aanleiding van het grote gebeuren rond ‘Chambre d’Amis’ te Gent tijdens de zomer van 1986.
- (4) De ‘écriture automatique’ (1917) zijn poëtische teksten van Breton die stammen uit de DADA-periode nog voor er sprake was van het ‘Surrealistisch Manifest’ (1924).
- (5) Enkele anekdotes moeten toelaten de sfeer op de toenmalige kunstscène te begrijpen. De ‘drie bloemen voor Jan Hoet’ ontstonden aan de kunstacademie in Gent. Omdat we zelf de drukpersen niet mochten bedienen werd het toevertrouwd aan derden. Het printen liet weken op zich wachten. Na veel aandringen kreeg ik de prints toegegooid, met volgend verwijt in ’t Gents: “Hierzie euwe pot blomne”! Toen ik de daarbij horende tekst van de poster liet zien werden prompt de bloemen opnieuw geprint, nu op Arche kwaliteitspapier.
Anekdotes uit het leven gegrepen! Het was tevens de periode waarin van kunstenaars niet meer werd verwacht dat zij nog tekenden en schilderden. Van hen die dat wel deden werd gezegd dat zij, ik citeer: “stonken naar terpentijn en niets begrepen hadden van de kunstactualiteit”! Zeg het met bloemen, dacht ik dan en toonde de bloemenserie met poster op de eerste Lineart te Gent in 1981, zoals op de hier bijgevoegde persfoto is te zien.

=====